

А. К. Досенко

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
завідувачка кафедри журналістики
e-mail: dosenko.anzhelika@tnu.edu.ua, ORCID: 0000-0002-5415-1299
Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського
вул. Джона Маккейна, 33, м. Київ, Україна, 01601

О. В. Корчагіна

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
доцент кафедри соціології
e-mail: 23ok11@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7687-3460
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Берестейський просп., 54/1, м. Київ, Україна, 03057

МОДЕРНІЗАЦІЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕДІЙНИКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ ЖУРНАЛІСТИКИ ТНУ ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО)

Метою статті – розкрити особливості фахової підготовки майбутніх журналістів під час війни.

Методи дослідження. У ході дослідження систематизовано наукові погляди відповідно до поставленої мети. Використано пошуково-бібліографічний метод для опису теоретичної бази; проаналізовано практичні механізми підготовки журналіста в закладах вищої освіти в реаліях війни.

Результати. У статті описано механізми та шляхи кафедри журналістики Таврійського університету, що здійснює фахову підготовку майбутніх медійників в Україні. Повномасштабна війна спричинила необхідність пошуку концептуально нових підходів до підготовки майбутніх медійників через блекуати, через наявність студентів у сірих зонах чи на тимчасово окупованих територіях. Критично необхідним стало впровадження механізмів, методів та платформ, що надають змогу якісно вчитися за будь-яких умов. Систематизовано ключові методи сучасних підходів, таких як: застосування асинхронного підходу в навчанні для студентів, що перебувають на тимчасово окупованих територіях або в сірих зонах; індивідуальні графіки навчання; використання цифрових платформ тощо до підготовки майбутніх медійників в умовах війни. Розглянуто підходи до вивчення медіаграмотності як ключового фактора, систематизовано платформи та застосунки, які можуть бути використані під час виконання практичних і самостійних робіт здобувачами вищої освіти під час дистанційного та асинхронного навчання. Розписано ключові кути бачення наявних проблем і шляхи можливого їх вирішення (асинхронна комунікація, проектна діяльність, цифровізація освіти та акценти на медіаграмотності та безпеці) під час упровадження дистанційного чи асинхронного навчання, реальні можливості надання при цьому якісних освітніх послуг за допомогою грамотного використання наявних платформ та застосунків.

Новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше здійснено комплексне дослідження вимушеного процесу трансформації освітнього процесу під час повномасштабного вторгнення на прикладі кафедри журналістики, що функціонує в релокованому з Криму закладі вищої освіти – Таврійському національному університеті ім. В. І. Вернадського.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості підвищити результативність навчання під час підготовки майбутнього медійника.

Ключові слова: підготовка журналістів, медіаграмотність, повномасштабна війна, інформаційна гігієна, мультимедійні навички.

I. Вступ

Викладання фахових дисциплін під час війни стало для українських вишів справжнім викликом. «Війна прямо вплинула на три категорії представників системи вищої освіти: на студентів, викладачів та персонал ЗВО. Цей вплив відрізняється залежно від місця їхнього перебування та ситуації, в якій вони опинилися: залишилися в Україні, виїхали за кордон чи залишилися на тимчасово окупованих територіях» [3, с. 34].

Особливо гостро це почало відчуватися в період повномасштабного вторгнення (2024–2026). Саме в цей час набули актуальності принципи гнучкості навчального процесу та відвідування студентами занять, безпеки як ключового фактора виживання та цифровізації з урахуванням дистанційних платформ навчання [10], що надають змогу здобувати освіту у віддалених точках чи часом асинхронно. Базовими форматами воєнного періоду в Україні стали змішане навчання та дистанційне. Обидва надали змогу створити безперервний освітній процес, побудувати графіки освітнього процесу так, щоб здобувачі отримали диплом українського ЗВО, навіть перебуваючи за кордоном. «Загалом війна призвела до масштабних переміщень населення, що, без сумніву, вплинуло на українську систему вищої освіти, зокрема надання освітніх послуг. За доступними даними, 665 тисяч студентів та учнів шкіл (16% від загальної кількості) та 25 тисяч освітян (6% від загальної кількості) покинули територію України» [3, с. 34].

Питання специфіки підготовки майбутніх медійників під час війни турбує журналістикознавців та педагогів-практиків ще від часів АТО. Повномасштабне вторгнення лише поглибило цю необхідність та дало зрозуміти, що Україна потребує якісно нових підходів до підготовки майбутніх медійників. У своїх наукових працях ці теми порушували Н. Бакута, З. Братина, М. Бутиріна, І. Хоменко та ін. Тему інформаційної гігієни та медіаграмотності у своїх наукових доробках розвивають такі українські науковці: А. Бречко, Н. Грона, А. Коровай, М. Острога, А. Шуляк, Н. Шуляк, А. Юрченко та ін. Медіаграмотність як ключовий фактор існування сучасного українського суспільства та підготовки здобувачів освіти описали О. Борідко, В. Іванов, Я. Коркос, Н. Коваленко, Н. Родіна та ін. Повномасштабне вторгнення в Україну спонукало заклади вищої освіти перелаштуватися освітній процес під реалії сьогодення. Змін зазнали не лише звична структура, графік та таймінг освітнього процесу, а й етичні, практичні та фахові компетентності медійників. Освіта, яка надається та отримується під час постійних повітряних та фізичних загроз, гібридної війни й внутрішнього вигорання, вимагає від наукової й педагогічної спільноти напрацювання механізмів та підходів до навчання нового покоління медійників з урахуванням якісного вектора, незважаючи на важкі часи. Особливо це стосується питання переміщених ЗВО, прикладом якого є Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського.

II. Постановка завдання та методи дослідження

Мета статті – розкрити особливості фахової підготовки майбутніх журналістів під час війни.

У ході дослідження систематизовано наукові погляди відповідно до поставленої мети. Використано пошуково-бібліографічний метод для опису теоретичної бази; проаналізовано практичні механізми до підготовки журналіста в закладах вищої освіти в реаліях війни.

III. Результати

Налагодження процесу асинхронного навчання стало безцінним досвідом та надало змогу працювати зі студентами, що перебувають у сірих зонах і зонах бойових дій, на тимчасово окупованих територіях. Одним із таких закладів вищої освіти став переміщений університет, який у 2014 р. був релокований до Києва. Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського був головним університетом Криму. Переїхавши на материкову Україну, професорсько-викладацький склад був вимушений шукати нові шляхи навчання та викладання, особливо що стосувалось студентів, які залишилися в окупації. Тож обраний характер асинхронного навчання для певної категорії здобувачів освіти став не лише очевидним, а і єдино правильним варіантом. Однозначно, цей процес мав як переваги, так і недоліки. Перші надали змогу проявити гнучкість в освітньому процесі: розробити навчальні плани так, щоб студенти могли здобувати українську освіту й не наражати на небезпеку тих, хто змушений був залишитися по той бік. Відсутність інтернету або прямого безперервного зв'язку з викладачем під час асинхронного навчання не є проблемою, адже студент може виконувати обсяг навчальних завдань у зручний для нього час і з урахуванням безпекових факторів. Подібний підхід став критично важливим під час повномасштабного вторгнення. Тож з початком війни професорсько-викладацький склад та здобувачі освіти університету не були дезорієнтовані, а продовжили використання вже знайому практику.

Загалом українська освіта вимушена функціонувати та розвиватися в надскладних умовах. Як слушно зауважує М. Бутиріна, «журналістська освіта – це певно найбільш динамічна освіта, повністю узалежнена контекстом» [1, с. 151]. На думку З. Братини, «...після 2014 р. українська журналістика зазнала якісної трансформації: від традиційної публічної інформації вона перейшла до оборонної моделі, інтегрованої в національну систему інформаційної безпеки» [2, с. 527]. В таких реаліях підготувати сучасного фахівця, який здатен працювати якісно в умовах війни, – завдання, що змінило підходи до професійної підготовки. Так, М. Бутиріна наголошує, що базова модель професійної підготовки дещо трансформувалась, урахуовуючи тенденції військового часу. У своїй праці «Трансформації журналістської освіти в умовах війни: компетентнісний підхід» авторка дійшла висновку, що сучасна модель має такі складові: «Блок “Інструментальні навички”... блок “Журналістські знання. Спеціальні медіа-наукові знання”... Блок “Комунікаційна компетенція”... Блок “Галузеві/ спеціальні знання”... Блок “Соціальна орієнтованість”... Блок “Презентація”...» [1, с. 150]. Кожен із блоків, які розглядаються в статті, мають свої особливості та націлені на формування фахових компетенцій майбутнього журналіста. «Низка нових компетенцій

з'явилася й унаслідок трансформацій комунікаційної системи мас-медіа: актуалізації ланки ключових комунікаторов, що стають джерелом інформації, яку необхідно верифікувати (компетенція фактчекінгу), підсилення ролі зворотного зв'язку (компетенція спілкування у соціальних мережах), активізації аудиторного чинника (компетенція спілкування з активною аудиторією) тощо» [1, с. 151].

Сьогодні ЗВО вимушені скорочувати кількість аудиторних занять, переходячи у формат онлайн-навчання або асинхронного під час викладання фахових дисциплін також. Перевагою тут є те, що викладач може запропонувати здобувачам розглянути певні фахові модулі чи вдатися до неформальної освіти, запропонувавши цікаві освітні проекти на платформах типу Prometheus або інших міжнародних майданчиках. Загалом ті курси, на які б студенти раніше не звернули жодної уваги, стають не лише цікавими відкриттями, а й перетворюються на необхідний обсяг роботи (наприклад, один курс може бути перезарахований викладачем як самостійна робота або модуль до освітнього компонента). Розширився формат використання інформаційно-комунікаційних технологій, адже навчання вдома надає змогу користуватися різними ресурсами, що рекомендуються викладачем і які могли б бути проігноровані під час аудиторного навчання: наприклад відсутність світла в Університеті під час очного навчання через обстріл чи блекаут, відсутність змоги скористатися комп'ютерним класом на парі за розкладом під час повітряної тривоги тощо. Враховуючи реалії сьогодення, можна стверджувати, що дистанційне та асинхронне навчання надають змогу звернути увагу на сучасні платформи, що суттєво покращують освітній процес. Підготовка майбутніх журналістів на кафедрі журналістики Таврійського ґрунтується на актуальних запитах медіаринку та враховує провідні тенденції медіаосвіти, незважаючи на реалії. «Причина актуальності медіаосвіти полягає в тому, що інформаційна революція та глобалізація зробили наше сприйняття світу значною мірою залежним від того, як його подають медіа» [8, с. 8]. Тому під час освітнього процесу враховують можливості залучення сучасних освітніх популярних платформ.

Найпопулярнішою вітчизняною платформою для здобувачів вищої та післядипломної освіти, на нашу думку, є Prometheus, адже тут є різноматичні онлайн-курси: від цифрової грамотності до основ громадянського спротиву. Ed-Era – платформа, що містить цікаві проекти, підручники та інтерактивні ресурси. Дія.Освіта – платформа, націлена на розвиток цифрових навичок для дорослих. Під час навчання сучасні ЗВО використовують такі платформи, щоб полегшити процес отримання знань: Google Classroom, Moodle, AcademyOcean. Якщо розглядати можливість дистанційного навчання в режимі реального часу та аудиторного фонду, то незамінними стали: GoogleMeet, Zoom, Webex, Microsoft Teams, Discord. Вибір залежить від мети та завдань, які обирає викладач. Технологічні можливості надавати фахову підготовку в Україні досить потужні. Але підготовка майбутнього журналіста вимагає не лише теоретичних знань, а й потужної практичної підготовки. Викладач має розвивати фундаментальні напрямки, які нададуть змогу майбутньому медійникові працювати в обраній галузі, а саме: мультимедійні навички, уміння працювати з онлайн-інструментами, навички створення контенту та портфолію, цифрова безпека журналіста, медіаграмотність та інформаційна гігієна. Тепер детальніше розглянемо кожен з них.

Мультимедійні навички реалізуються під час використання та підготовки мультимедійних презентацій на ресурсах типу Canva або Prezi для створення візуальних проектів; побудова ментальних карт є гарною навичкою для майбутнього працівника медіа, що може бути напрацьована під час дистанційного або асинхронного навчання. Вона може бути реалізована за допомогою таких інструментів, як MindMeister або XMind; розробка інфорграфіки та лендингів. Тут незамінними стають Piktochart або Wardpress.

Уміння працювати з онлайн-інструментами сьогодні формує базові компетентності майбутніх фахівців майже кожної галузі: від освітньої до медійної. Сьогодні всі заклади вищої освіти використовують низку інструментів, які забезпечують якісний процес за допомогою інструментів та платформ. Для навчання майбутніх журналістів подібні категорії є надважливими, адже саме це розвиває навички створення мультимедійного контенту. Візуалізувати дані до журналістського матеріалу можна за допомогою Figma, Pixso, Sketch, Pentrol. Якщо з першим варіантом у вітчизняних ЗВО під час освітнього процесу знайомі чудово, то інші застосунки потребують додаткової уваги. Pixso – китайський інструмент (що вже для українців є не бажаним, адже Китай підтримує країну-агресора), що тільки починає розповсюджуватися на українському комунікаційному просторі через можливість забезпечення потреб командної роботи. Він не має повністю безкоштовного тарифу, тому є менш популярним серед студентів, ніж серед дорослих (не освітнього, а комерційного середовища). Але через надходження в українське комунікаційне середовище є ризик проникнення до студентської освітньої спільноти. Sketch – застосунок, що орієнтований на створення та підтримання нового інтерфейсу, є незамінним під час здійснення дизайнерських операцій: наприклад оздоблення сайту чи комунікаційної платформи. Ахуге допомагає створити й адаптувати проекти, створити віджети, має інструментарій для візуалізації. Не потрібно бути професіоналом, аби створити тут новий мультимедійний продукт. Звичайно, кожен викладач під час практичного курсу із журналістики може обирати будь-який інструментарій, що є доречним для опанування зазначеної теми.

Навички створення контенту та портфоліо також є для журналіста дуже важливими – це комплекс необхідних скілів XXI ст., що надають змогу поєднати аналітичні, теоретичні та практичні вміння, здобуті під час навчання. Наразі викладачі та студенти мають постійно опановувати нові інструменти та платформи для генерації ідей і контенту, що допоможе працювати з новими медіасистемами – без цього майбутній журналіст не буде затребуваний на ринку праці. На думку К. Горської, «...новітня медіасистема знаходиться в постійному розвитку, який викликаний процесами трансформації в комунікаційному середовищі. Активний розвиток технологій, зміни в процесі медіавиробництва й поповнення його новими суб'єктами комунікації призвели до розширення термінології, введення нових категорій та понять» [4, с. 51]. Уміння працювати з новим інструментарієм, затребуваним на ринку розвитку новітніх медіасистем, робить майбутнього медійника конкурентоспроможним, сприяє застосуванню ним під час підготовки журналістського матеріалу не лише базових знань, а й критичного мислення та поглибленого засвоєння необхідних викликів сучасності: роботи з технікою, підготовки продукту під час ведення бойових дій тощо. Здобувачі освіти, що мають навички роботи з новими медіаінструментами, може створити якісно інший журналістський продукт та портфоліо.

Творче портфоліо може бути створене за допомогою новітніх інструментів, що матиме сильніше враження на роботодавця чи стейкхолдера. Наступною, критично важливою навичкою для майбутнього журналіста є цифрова безпека. У науковій літературі цифрову безпеку (digital security) розглядають як багатофакторний феномен, що здатен захистити дані інформаційних процесів.

Ще одним пакетом навичок, якими має володіти сучасний журналіст, є медіаграмотність та інформаційна гігієна, що є фундаментом опанування професії. «Розвиток інформаційної гігієни, зокрема навичок критичного аналізу медіаповідомлень, уміння розрізняти факти, їх інтерпретувати та розпізнавати спроби маніпуляції даними, використовуючи різні ресурси і критерії оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації, а також опрацювання способів протидії інформаційній агресії рф стали реакцією на виклики сучасності.» [5, с. 237]. Цей спектр може бути здійсненим за допомогою наявних освітніх та комунікаційних платформ, онлайн курсів, тренінгів та різного роду лекцій, що впроваджують громадські організації. Також ЗВО мають курси та спецкурси, що спрямовані на вироблення необхідних умінь та навичок. На думку Я. Коркоса «Медіаграмотність є ключовою навичкою у сучасному світі, де інформація важлива для кожного аспекту нашого життя» [7, с. 571].

Як зазначає Ю. Дібікова, «...на державному рівні існує розуміння медіаграмотності як важливої компоненти стримування та протидії реальним та потенційним інформаційним загрозам, нейтралізації російської інформаційної агресії та гарантування інформаційної стійкості суспільства та держави в умовах гібридної війни» [6, с. 70]. Під час повномасштабного вторгнення сучасний журналіст не може собі дозволити бути медіанеграмотним. Генерація якісного контенту можлива лише за умови ясності розуму, глибокого розуміння громадської позиції та відповідальності перед соціумом і майбутніми поколіннями, бажання формувати незалежну Україну зі світлим майбутнім, що, у свою чергу, можливо лише за умови глибокої всебічної обізнаності. Тому медіаграмотність – навичка, яка не може бути досягнута без цифрової грамотності та інформаційної гігієни.

Інформаційна гігієна – питання, якому все більше приділяють увагу сучасники. Так, А. Шуляк та Н. Шуляк у своїй монографії «Стратегічні комунікації та інформаційна гігієна: національна безпека в умовах глобальних викликів» зауважують: «...інформаційна гігієна в системі стратегічних комунікацій України є невід'ємною складовою національної безпеки та ефективного управління інформаційними процесами. Вона вимагає уваги та підтримки як з боку держави, так і з боку громадськості, щоб забезпечити стабільність та процвітання країни в умовах сучасного інформаційного середовища, у чому ми й убачаємо актуальність теми дослідження» [11]. Із зазначеного випливає, що інформаційна гігієна є базовою навичкою, яку має надати заклад вищої освіти під час опанування будь-якої освітньої програми. Під час викладання на ОП «Журналістика» цей ресурс може бути використаний на таких ОК, як: «Фактчекінг», «Медіаграмотність», «Вступ до фаху: основи журналістики», «Інформаційна та цифрова грамотність» тощо.

IV. Висновки

У часи повномасштабного вторгнення викладачі закладів вищої освіти та фахових коледжів зіткнулись з реаліями підготовки майбутніх медійників. Якісна освіта стала можливою за умови, що викладацький склад навчився застосовувати інструменти, платформи та застосунки, що стали ключовими технічними складниками для дистанційного й асинхронного навчання. Теоретико-методологічна база підготовки здобувачів також зазнала певних кореляцій. Під новим кутом стали вивчати медіаграмотність, інформаційну гігієну, цифрову безпеку – вони стали непорушним фундаментом. Перспективи подальших розвідок убачаємо у вивченні можливих упроваджень проектної діяльності як механізму фахової підготовки майбутнього медійника.

Список використаної літератури

1. Бутиріна М. Трансформації журналістської освіти в умовах війни: компетентнісний підхід. *Викладання журналістики, реклами та піар в контексті компетентнісного підходу* / кол.

- авт.: С. Безчотнікова, М. Бутиріна, В. Герасимович та ін. ; за заг. ред. С. Безчотнікової. Київ : Маріупол. держ. ун-т, 2024. 198 с.
2. Братина З. Журналістські практики і перспективи розвитку стратегічних комунікацій у контексті євроатлантичної інтеграції України. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2025. Вип. 75 С. 527–547. URL: https://nbuviar.gov.ua/images/vipuski/2025_np_75.pdf#page=527 (дата звернення: 06.03.2026).
 3. Вища освіта в Україні: зміни через війну : аналітичний звіт / Є. Ніколаєв, Г. Рій, І. Шемелинець. Київ : Київс. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2023. 94 с.
 4. Горська К. Термінологічні концепти медіаконтенту в теорії масової комунікації. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*. 2016. Vol. IV (12). Issue 76. P. 50–53.
 5. Грона Н., Пономаренко Н., Семенов О. Формування навичок інформаційної гігієни студентської молоді в умовах неформальної освіти (досвід партнерських проєктів закладів фахової передвищої та вищої педагогічної освіти). *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2024. № 4 (138). С. 235–259. URL: <https://lnk.ua/jYPMnDdvj> (дата звернення: 06.03.2026).
 6. Дібікова Ю. Медіаграмотність як компонента інформаційної безпеки в умовах гібридної війни: український контекст. *Сучасне суспільство*. 2023. Вип. 2 (27). С. 67–77. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/10345297-9716-4953-b32d-00e2362ebe09/content> (дата звернення: 06.03.2026).
 7. Коркос Я. Медіаграмотність студентів закладів вищої освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 1 (35). С. 570–577. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/50092/> (дата звернення: 06.03.2026).
 8. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк ; за наук. ред. В. В. Пізуна. Київ : Центр вільної преси, 2012. 352 с.
 9. Родіна Н. Використання цифрових платформ для формування медіаграмотності у здобувачів вищої освіти. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. № 13. URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/454> (дата звернення: 06.03.2026).
 10. Стратегічні комунікації та інформаційна гігієна: національна безпека в умовах глобальних викликів : монографія / А. М. Шуляк, Н. О. Шуляк. Луцьк : Вежа-Др ук, 2025. 250 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6351c0d1-c78e-490c-a71e-d3cac6671237/content> (дата звернення: 06.03.2026).

References

1. Butyrina, M. (2024). Transformatsii zhurnalistskoi osvity v umovakh viiny: kompetentnisnyi pidkhdid. *Vykladannia zhurnalistyky, reklamy ta piar v konteksti kompetentnisnogo pidkhdodu* [Interpretations of journalism, advertising and PR in the context of a competent approach] / kolektyv avtoriv: S. Bezchotnikova, M. Butyrina, V. Herasymovych ta in. Kyiv: Mariupolskyi derzhavnyi universytet. 198 s. [in Ukrainian].
2. Bratyna, Z. (2025). Zhurnalistski praktyky i perspektyvy rozvytku stratehichnykh komunikatsii u konteksti yevroatlantychnoi intehratsii Ukrainy [Journalistic practices and prospects for the development of strategic communications in the context of Euro-Atlantic integration of Ukraine]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*, 75, 527–547. Retrieved from https://nbuviar.gov.ua/images/vipuski/2025_np_75.pdf#page=527 [in Ukrainian].
3. Vyshcha osvita v Ukraini: zminy cherez viinu: analitychnyi zvit [Higher education in Ukraine: changes due to the war: analytical report]/ Ye. Nikolaiev, H. Rii, I. Shemelynets. Kyiv: Kyivskyi universytet imeni Borysa Hrinchenka, 2023. 94 s. [in Ukrainian].
4. Horska, K. (2016). Terminolohichni kontsepty mediakontentu v teorii masovoi komunikatsii [Terminological concepts of media content in the theory of mass communication]. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*, IV (12), 76, 50–53. [in Ukrainian].
5. Hrona, N., Ponomarenko, N., & Semenov, O. (2024). Formuvannia navychok informatsiinoi hihiieny studentskoi molodi v umovakh neformalnoi osvity (dosvid partnerskykh proiektiv zakladiv fakhovoi peredvyshchoi ta vyshchoi pedahohichnoi osvity) [Formation of information hygiene skills of student youth in conditions of informal education (experience of partnership projects of institutions of professional pre-higher and higher pedagogical education)]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii*, 4 (138), 235–259. Retrieved from <https://lnk.ua/jYPMnDdvj> [in Ukrainian].
6. Dibikova, Y. (2023). Mediahramotnist yak komponenta informatsiinoi bezpeky v umovakh hibrydnoi viiny: ukrainskyi kontekst [Media literacy as a component of information security in the conditions of hybrid warfare: Ukrainian context]. *Suchasne suspilstvo*, 2 (27), 67–77. Retrieved from <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/10345297-9716-4953-b32d-00e2362ebe09/content> [in Ukrainian].
7. Korkos, Y. (2024). Mediahramotnist studentiv zakladiv vyshchoi osvity [Media literacy of students of higher education institutions] *Perspektyvy ta innovatsii nauky*, 1 (35), 570–577. Retrieved from <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/50092/> [in Ukrainian].

8. Rizun, V. (2012). (Eds.). Mediaosvita ta mediahramotnist: pidruchnyk [Media education and media literacy: a textbook]. Kyiv: Tsentr vilnoi presy, 2012. 352 s. [in Ukrainian].
9. Rodina, N. (2024). Vykorystannia tsyfrovyykh platform dlia formuvannia mediahramotnosti u zdobuvachiv vyshchoi osvity [Using digital platforms to form media literacy among higher education students]. *Pedahohichna Akademiia: naukovy zapysky*, 13. Retrieved from <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/454> [in Ukrainian].
10. Shuliak, A. M., & Shuliak, N. O. (2025). Stratehichni komunikatsii ta informatsiina hihiena: natsionalna bezpeka v umovakh hlobalnykh vyklykiv [Communications and Information Hygiene: National Security in the Face of Global Challenges]. Lutsk : Vezha-Druk. 250 s. Retrieved from <https://evnuir.vnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6351c0d1-c78e-490c-a71e-d3cac6671237/content> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 10.03.2026.

Received 10.03.2026.

Dosenko A., Korchagina O. Modernization of Professional Training of Future Media Workers during the War (on the Example of the Activities of the Department of Journalism of the V. I. Vernadskiy TNU)

The purpose of the article is to reveal the features of the professional training of future journalists during the war.

Research methods. *During the study, scientific views were systematized in accordance with the set goal. The search and bibliographic method was used to describe the theoretical basis; practical mechanisms of journalist training in higher education institutions in the realities of war were analyzed.*

Results. *The article describes the mechanisms and ways of the Department of Journalism of Taurida University, which provides professional training for future media professionals in Ukraine. The full-scale war has necessitated the search for conceptually new approaches to training future media professionals due to blackouts, the presence of students in gray zones or temporarily occupied territories. The implementation of mechanisms, methods and platforms that provide the opportunity to study qualitatively under any conditions has become critically necessary. The key methods of modern approaches are systematized, such as: the use of an asynchronous approach in education for students located in temporarily occupied territories or gray zones; individual study schedules; the use of digital platforms, etc., to prepare future media professionals in wartime conditions. Approaches to studying media literacy as a key factor are considered, platforms and applications that can be used during practical and independent work by higher education students during distance and asynchronous learning are systematized. The key perspectives on existing problems and possible solutions to them (asynchronous communication, project activities, digitalization of education, and emphasis on media literacy and security) are described during the implementation of distance or asynchronous learning, as well as the real possibilities of providing high-quality educational services through the competent use of existing platforms and applications.*

The novelty of the obtained results lies in the fact that for the first time a comprehensive study of the forced process of transformation of the educational process during a full-scale invasion was carried out using the example of the Department of Journalism, which operates in a higher education institution relocated from Crimea – the Tauria National University named after V. I. Vernadskiy.

The practical significance of the results obtained lies in the possibility of increasing the effectiveness of training during the training of future media professionals.

Key words: *training of journalists, media literacy, full-scale war, information hygiene, multimedia skills.*